Eenheid - 2013 nr. 13 p. 12

Friday 05 July 2013

Eenheid

Als je een stukje kaas in tweeën deelt, heb je twee stukjes kaas. Als je een koffieboon in tweeën deelt, heb je niet twee koffiebonen. Je hebt ‘slechts' twee halve koffiebonen. Hoe kan dat eigenlijk? Als je twaalf knikkers op een rij legt, heb je een eenheid. Je hebt namelijk een dozijn knikkers. Als je er nog één bij legt heb je ‘slechts' dertien losse knikkers. Als je een beker melk hebt en je giet er nog wat melk bij, dan heb je nog steeds een beker melk. Als je een steen in een beker legt en je legt er nog een steen bij, dan heb je gewoon twee stenen. Wat maakt iets nu tot een eenheid? Wanneer spreken we van één en wanneer van veel? Dat heeft iets te maken met deelbaarheid. Als je een eindje worst in tweeën snijdt, heb je twee eindjes worst. Als je een poes in tweeën snijdt, heb je niet twee poezen, maar een dood beest. Een poes is een individu. En ‘in-dividu' betekent on-deelbaar. Het heeft ook iets te maken met de aard van een grootheid. Die kan continu zijn (= niet telbaar; bijv. melk) en discontinu (= telbaar; bijv. knikkers). Soms zijn de dingen enkelvoudig: simplex. Wat overigens niet hetzelfde is als simpel... En soms zijn de dingen samengesteld (multiplex, gelaagd). Wat maakt iets nu eigenlijk één of tot een eenheid? Ik verzeker u dat er dikke boeken over geschreven zijn. Een bibliotheek vol. En nog zijn de geleerden het niet eens. Maar we verlaten het pad van de filosofie. Ik stel u een simpele vraag: Als je een kerkgemeenschap in tweeën snijdt, wat heb je dan? Twee kerkgemeenschappen of een dood lichaam? Je kunt de vraag ook anders stellen: Doe een kerkgemeenschap in een beker en doe er nog eentje bij. Wat heb je dan? Eén kerkgemeenschap of twee? (Ik bedoel hier niet een mixbeker).

We praten de laatste tijd wel veel over eenheid. Het valt me op dat we dat zo argeloos en onbereflecteerd doen. We willen met z'n allen in één grote stadskerk. We willen toe naar één kerkenraad. Maar denken we wel diep genoeg na over wat eenheid is en veelheid? Betekent eenheid in de wiskunde en in de sociologie en in de theologie precies hetzelfde? Aangezien ik theoloog ben, geef ik een theologisch antwoord. Onze eenheid is (voor)gegeven met Jezus Christus. "U maakt ons een; U bracht ons tesamen; wij eren en aanbidden U." Die eenheid (onze gemeenschap) is niet onze prestatie, maar een geschenk van Hem. Wij zijn één omdat Christus onze broeder is en wij allen kinderen van Gods huisgezin. Maar goed - de vraag blijft: Heeft dat gezin het karakter van een beker melk of van een dozijn knikkers? Bij alle vragen rondom het ene en het vele wordt vaak verwezen naar de mozaïekkunst. Allemaal losse steentjes (die je tellen kunt) maken samen een plaatje. Je moet daarvoor wel op een afstandje gaan staan. Dat plaatje is méér dan de som van de delen. Het is iets nieuws; een nieuwe eenheid. Ik hoop dat de leden van de Veldkampkerk en de Stadsdennenkerk en in breder verband de leden van de PGH zich zullen gedragen als mozaïeksteentjes die samen een plaatje maken van de Here Jezus. Ik heb er alle vertrouwen in. We zijn er creatief genoeg voor. De afbeelding hierboven: een mozaïek uit de RK parochiekerk in Valkenburg.

PS: Om nog even terug te komen op de filosofie: Wie meer wil weten over de problematiek rond eenheid en veelheid zou Plato's dialoog 'Parmenides' kunnen lezen. Maar... weet dan wel waar je aan begint!